

تعالد / داریوش صارمی
کارشناس اقتصاد انرژی

وعده‌های وزیر نیرو برای سرمایه‌گذاران داخلی

جهت اشتغال و ساخت داخل و حضور مؤثر در منطقه استفاده کند.

وعده وزیر نیرو نوید روشنی برای بخش خصوصی شده تا با انگیزه بیشتری به فعالیت‌های خود ادامه دهند که با توجه به پتانسیل‌های بالای صنعت برق ایران قطعاً این موضوع می‌تواند اثرات مثبتی را در پی داشته باشد.

داشته باشند و این مستلزم حضور فعال، سرمایه‌گذاری و همکاری و پشتیبانی از یکدیگر است. وی با اشاره به مسئولیت قابل ملاحظه سازمان‌های دولتی ادامه داد: وزارت نیرو تلاش می‌کند تا حد امکان حضور بخش خصوصی در خارج از ایران را تسهیل کند.

وزیر نیرو با بیان اینک معاون رئیس‌جمهور در سازمان برنامه و بودجه نوید داده است در جهت فراهم کردن منابع لازم برای باز پرداخت مطالبات بخش خصوصی به شکل موثرتری در آینده اقدام کند، افزود: میزان این مطالبات بالغ بر ۲۵ هزار میلیارد تومان است که ظرفیت‌های قانونی و مکانیزم‌های مختلف و متنوعی وجود دارد تا دولت در آستانه تدوین لایحه بودجه سال ۹۷ سعی کند از ظرفیت فراهم شده در کشور در

یکی از مشکلات بخش خصوصی در صنعت برق نبود حمایت‌های دولتی است، در همین راستا وزیر نیرو وعده تسهیل حضور شرکت‌های داخلی در بازار خارجی را داده است.

به گزارش ایسنا، بخش خصوصی در بیش از ۶۰ درصد برق تولیدی کشور حضور مؤثر دارد و این صنعت با ۷۷ هزار مگاوات ظرفیت نصب شده نیروگاهی در رتبه چهاردهم جهانی قرار دارد که این مساله نشاندهنده پتانسیل بالای صنعت برق ایران است.

در این میان بخش خصوصی داخلی تمایل به ایجاد روابط با کشور های خارجی دارد؛ رضا اردکانیان وزیر نیرو در این رابطه می‌گوید که سازندگان و ظرفیت‌های ساخت داخل باید به شکل جدی تری چشم به بازارهای خارج از کشور

از زمان کشف نخستین چاه نفتی ایران در مسجدسلیمان (سال ۱۲۸۶ هجری شمسی)، بیش از یک قرن می‌گذرد. ایرانی‌ها ۱۱۰ سال است که از موهبت منابع انرژی فسیلی بهره‌مند هستند و از حیث دارایی و ثروت انرژی در جایگاه یکی از قدرتمندترین جهان نشسته‌اند.

با این حال، تاریخ صنعت نفت ایران، فراز و فرود بسیار به چشم دیده است. این تلاطم‌های تاریخی باعث شده، اقتصاد کشور نتواند آنچنان که شایسته است، از عایدات این ثروت ملی بهره کافی ببرد.

بر کسی پوشیده نیست که اقتصاد نفت در عصر حاضر همه شؤونات زندگی مردم و حاکمیت را تحت‌الشعاع قرار داده است. با این همه متاسفانه استراتژی روشنی جهت نحوه بهره‌برداری از منابع، تکنولوژی استخراج منابع، سهم بازار و... وجود نداشته است. پاسخ به این سوال بزرگ که چرا کشوری که ۷۰ درصد درآمدهای آن وابسته به منابع انرژی است تاکنون فاقد «سند ملی راهبردی انرژی» بوده، دغدغه اقتصاددانان بخش انرژی است.

اخبار صنعت برق

پول سوخت صرفه جویی شده
نیروگاه‌ها را پرداخت نمی‌کنند

مدیرعامل نیروگاه‌های حرارتی کشور: وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه مسئولیت پرداخت سوخت صرفه جویی شده را قبول نمی‌کنند... ادامه خبر

چین برای توقف ائتلاف انرژی
تجدیدپذیر دست به کار می‌شود

چین قصد دارد تا سال ۲۰۲۰ مانع از ائتلاف نیروی تولیدی بخش انرژی تجدیدپذیر شود... ادامه خبر

توسعه همکاری در زمینه انرژی
محور دیدار سفیر ایران و وزیر نفت
وانرژی نروژ

«محمدحسن حبیب اله زاده» سفیر جمهوری اسلامی ایران در نروژ و «تریه ساویکنس» وزیر نفت و انرژی نروژ پیرامون همکاری در زمینه نفت و گاز و انرژی‌های تجدید پذیر مذاکره کردند... ادامه خبر

برجام و تامین قطعه ۲۰ هزار دلاری
با ۶۹ هزار تومان

مدیرعامل یک شرکت فعال در بخش تامین قطعات مورد نیاز صنایع برق، نفت و گاز با بیان اینکه در شرایط تحریم قطعات مورد نیاز را از طریق نمایندگی شرکت‌های بزرگ در کشورهای حاشیه خلیج فارس خریداری می‌کردیم، گفت: در آن شرایط، یک قطعه ۶۹ هزار تومانی به قیمت ۲۰ هزار دلار به ما عرضه می‌شد... ادامه خبر

عملکرد ۶.۱ میلیارد دلاری صنعت
آب و برق در خارج از کشور

بر اساس آخرین آمار در سال جاری صنایع آب و برق کشور توانسته اند بیش از ۵۸ پروژه با ارزشی بالغ بر ۶.۱ میلیارد دلار را در خارج از کشور اجرایی کنند و یا در حال اجرا داشته باشند که بیش از ۵۰ عدد از این پروژه‌ها مربوط به پروژه‌های برقی است که ارزش آن‌ها به بیش از ۵.۶ میلیارد دلار می‌رسد... ادامه خبر

تمامی مناطق زلزله زده برق دار شدند

مدیرکل نظارت بر توزیع توانیر با بیان اینکه «هم‌اکنون تمامی شهرها و روستاهای زلزله زده برق دار هستند»، گفت: در حال حاضر ۲۰۰ نفر از نیروهای عملیاتی صنعت برق در مناطق زلزله زده در حال فعالیت هستند و از روز گذشته برقرسانی به چادرها را آغاز کرده‌ایم... ادامه خبر

یزد چهارراه تبادل انرژی کشور است

دومین گردهمایی کارگروه طراحی دیاگرام‌های شرکت مدیریت شبکه برق ایران با حضور مدیر پشتیبانی بهره‌برداری و برنامه‌ریزی شرکت مدیریت شبکه برق ایران و جمعی از مدیران و کارشناسان دیسپاچینگ شرکت‌های برق منطقه‌ای کشور در یزد برگزار شد... ادامه خبر

فرسودگی پست‌های برق تهران: عمر
۵۰ درصد؛ بالای ۲۰ سال

مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای تهران گفت: ۵۰ درصد شبکه بالای ۲۰ سال دارند، حتی پستی داریم که ۵۹ سال از زمان بهره برداری آن می‌گذرد... ادامه خبر

اقتصادی

جزئیات نامه کرباسیان به نوبخت
درباره تهاتر بدهی پیمانکاران

وزیر اقتصاد در نامه‌ای به محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه، پیشنهاد داده است تا بدهی پیمانکاران بخش خصوصی با دولت و بانک‌ها تهاتر شود... ادامه خبر

تحقق فاینانس ۳۵ میلیارد دلاری
برنامه ششم توسعه

عضو کمیسیون برنامه و بودجه، گفت: طبق گزارشی اخیر ارائه شده توسط بانک مرکزی در خصوص جذب سرمایه گذاری خارجی بخش فاینانس محقق شده است... ادامه خبر

فرشاد مومنی: غیرمولدها سهم
مولدهای اقتصاد را می‌خورند

فرشاد مومنی می‌گوید از سال‌های بعد از جنگ تحمیلی هر چه زمان گذشت سهم مولدهای اقتصاد از عامه مردم و فرودست‌ها در منافع توسعه اقتصادی کشور روبه کاهش رفت و سهم غیرمولدها به شکل غیرعادلانه‌ای افزایش یافت... ادامه خبر

۴ هزار میلیارد تومان به صادرکنندگان
پرداخت می‌شود

معاون توسعه صادرات کالا و خدمات سازمان توسعه تجارت کشور از کاهش ۲ درصدی صادرات کالا نسبت به مدت مشابه سال گذشته خبر داد... ادامه خبر

چرا رشد تولید ناخالص داخلی برای
مردم محسوس نیست؟

یک کارشناس اقتصادی گفت: بخش مهمی از رشد تولید ناخالص ملی از دریاچه ارزش افزوده بخش خدمات مالی رخ می‌دهد که اگر چه به لحاظ حسابداری صحیح است اما در عمل وجود ندارد... ادامه خبر

پشت صحنه حمایت‌گرایی

همزمان با کاهش سرعت رشد تجارت جهانی، تقلیل آزادسازی تجاری و به تبع آن موج جدید حمایت‌گرایی، سازمان تجارت جهانی (WTO) در مصاحبه با «پل کروگمن»، برنده نوبل اقتصاد سال ۲۰۰۸، این روند را تحلیل کرده است. کروگمن معتقد است که نظام تجاری بسیار قوی و ترس از اثرات سیاست‌های حمایت‌گرایی دور از واقعیت است. وی با بیان اینکه دولت آمریکا شعار حمایت‌گرایی می‌دهد، اما در عمل به اتخاذ سیاست‌های واقعی می‌پردازد، گفت: دولت ترامپ به تدریج متوجه می‌شود که منافع بسیاری از مردم آمریکا وابسته به ائتلاف‌های بین‌المللی است... ادامه خبر

مقاومت بدنه دولت برای واگذاری
مسئولیت‌ها به بخش خصوصی

عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور در مجلس تاکید می‌کند که بخش خصوصی باید اعتماد دولت را برای برعهده گرفتن مسئولیت‌ها جلب کند... ادامه خبر

خبرگزاری صداوسیما / محسن طرزطلب در مصاحبه با
خبرگزاری صداوسیما؛

پول سوخت صرفه جویی شده نیروگاه‌ها را پرداخت نمی‌کند

**مدیرعامل نیروگاه های حرارتی کشور: وزارت
نفت و سازمان برنامه و بودجه مسئولیت پرداخت
سوخت صرفه جویی شده را قبول نمی‌کنند.**

وزارت نفت و سازمان برنامه پول سوخت صرفه جویی شده را پرداخت نمی‌کنند محسن طرزطلب در مصاحبه اختصاصی با خبرنگار خبرگزاری صدا و سیما ، با اشاره به اینکه ۷ هزار مگاوات نیروگاه بخار قرار بود با تبدیل نیروگاه های گازی به سیکل ترکیبی ساخته شود ، گفت: این نیروگاه ها چون سوخت مصرف نمی‌کنند ، قرار بود سوخت صرفه جویی شده به سرمایه گذاران یا معادل آن پرداخت شود.

وی افزود: دولت به دلیل کمبود منابع مالی زیر بار این مسئولیت نمی‌رود در حالی که در قانون بودجه سال های ۹۲ و ۹۳ این موضوع ذکر شده و بعد به قانون دائمی تبدیل شده است.

طرزطلب گفت : در قانون رفع موانع تولید نیز در ماده ۱۲ به دولت تکلیف شده و دولت مکلف به انجام آن است اما هیچ کدام زیر بار قبول پرداخت منابع سرمایه گذاری شده نرفتند.

طرزطلب تأکید کرد: به فرمانده ستاد اقتصاد مقاومتی نامه ای نوشتیم که ساخت ۳ هزار مگاوات نیروگاه سیکل ترکیبی باقی مانده را از دستور کار این شرکت حذف کند که آقای جهانگیری دستور داد دوباره در سازمان برنامه و بودجه این موضوع رسیدگی و برنامه ریزی شود.

وی اضافه کرد: ما به عنوان یک بنگاه علاقه مند

سند ملی راهبردی انرژی ضرورت ۱۰۰ ساله کشور

ادامه از صفحه ۱/

متاسفانه آن گونه که اغلب اقتصاددانان تأکید کرده‌اند در این مدت اقتصاد کشور بر پایه نظریه «نفرین منابع» و «بیماری هلندی» به حیات خود ادامه داده است. این نظریه می‌گوید، چنانچه کشوری برای بهره‌برداری و استفاده از منابع طبیعی خویش چشم‌انداز و راهبرد روشنی نداشته باشد، همان ثروت عظیم خدادادی به آفت و مانعی بزرگ در مسیر توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور بدل می‌شود. این نظریه البته به صورت زنگ هشدار برای کشورهای نفتی از سال‌ها قبل مطرح شده است. نخستین بار سال ۱۹۹۳ ریچارد اوتی این چالش را پیش کشید و سعی کرد به این دغدغه بزرگ پاسخ دهد که چرا کشورهایی با انبوه منابع طبیعی نتوانسته‌اند از ثروت‌شان در جهت شکوفایی اقتصادی بهره‌گیرند؟

در واقع راه چاره و نسخه علاج اقتصادهای رانتهی و نفتی را باید در همین نظریه جست‌وجو کرد. نظریه «نفرین منابع» می‌گوید زمانی ثروت طبیعی مثل نفت سد راه توسعه یک کشور می‌شود که به عواملی مثل؛ کاهش قدرت رقابتی، فرار سرمایه و عدم مدیریت دولت و فساد سیاسی اقتصادی منجر شود. پدیده بیماری هلندی دقیقاً حاصل همین وضعیت اقتصادی است که به موجب آن درآمد حاصل از صادرات منابع طبیعی به دلیل سوءمدیریت باعث لطمه خوردن به بخش تولیدی کشور می‌شود.

جامعه نسبت به مقوله انرژی برنامه‌ریزی کنند. انتظار می‌رود هر چه زودتر این سند فصل‌الخطاب سیاست‌های صنعت نفت واقع شود و منابع سرشار نفت و گاز در دولت جدید به نحوی مدیریت شود که آثار ملموس آن در گردش چرخ تولید و تپش نبض اقتصاد کشور نمایان شود.

برای درک ملموس این ماجرا می‌توان به تولید ناخالص ملی کشورهای صادرکننده نفت نگاه افکند و آن را با کشورهای در حال توسعه مقایسه کرد. در بازه زمانی ۱۹۶۵ الی ۱۹۹۸ میلادی سرانه تولید ناخالص ملی کشورهای تولیدکننده نفت از متوسط ۱,۳ درصد کمتر بوده در حالی که در سایر کشورهای در حال توسعه این شاخص برابر متوسط ۲,۲ درصد بوده است.

خوشبختانه بعد از سال‌ها غفلت و سردرگمی برای نخستین بار است که بحث حیاتی، مدیریت علمی منابع انرژی مورد توجه دولتمردان قرار گرفته است و به دغدغه‌های دور و دراز اقتصاددانان برای تدوین سند ملی راهبردی انرژی توجه شده است. به مصداق ضرب‌المثل جلوی ضرر را هر جا شود گرفت، منفعت است. اتفاق اخیر در نظام برنامه‌ریزی کشور را باید به فال نیک گرفت که بعد از تعللی ۱۱۰ ساله کارشناسان خبره از فروردین ماه سال گذشته دست به کار تدوین استراتژی برای مدیریت منابع نفت و گاز در شورای عالی انرژی شدند. از این منظر سند ملی راهبردی انرژی را می‌توان یکی از موفقیت‌های جدی دولت خواند. هر چند به دلایلی مثل تخصصی بودن موضوع یا شدت گرفتن نزاع‌های سیاسی آنچنان که شایسته است هنوز به کم و کیف و اثرات این سند پرداخته نشده است.

براساس این سند، دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های ذی‌ربط موظف هستند فارغ از سلاطین و منافع سازمانی در چارچوب منافع ملی و بلندمدت

نیستیم و منابع مالی آن را نیز نداریم که خودمان را درگیر چنین کاری کنیم و اصل و فرع همه تعهدات را بپذیریم در حالی که حتی سوخت صرفه جویی شده را در اختیار ما قرار نمی دهند.

مدیرعامل نیروگاه های حرارتی کشور گفت: ساخت ۳ هزار مگاوات نیروگاه به صورت جدی شروع نشده است و هیچ اقدامی برای ساخت آن انجام ندادیم و نکته تأسف انگیز این است که همه تجهیزات و امکانات برای بخش هایی که ساخت آن شروع نشده، آماده است و هیچ مشکلی برای ساخت تجهیزات آن نداریم اما نمی توانیم سرمایه گذاران و پیمانکاران را وارد این عرصه کنیم بدون آنکه بدانیم این پول چطور به آنها بر می گردد، بنابراین به مشکلات فعلی خودمان، مشکلی اضافه نمی کنیم.

طرزطلب اضافه کرد: به همین دلیل به طور صریح به دولت موضوع را منتقل کردیم و گرچه ما از مشکلات دولت آگاهیم ولی بهتر بود که اعلام کنیم نمی توانیم بقیه تعهدات را انجام دهیم، هرچند انجام آن لازم و واجب است.

وی با اشاره به اینکه جزء تعهدات وزارت نیرو در سال گذشته بود که در قالب برنامه های اقتصاد مقاومتی ۷ هزار تا ۷۵۰۰ مگاوات نیروگاه بخار با تکمیل نیروگاه های گازی باید اجرا می شد، افزود: با اجرای این میزان طرح، دیگر نیازی به تأمین سوخت جدید نیست و راندمان این نیروگاه ها نیز حداقل ۱۴ درصد افزایش می یابد که منافع زیادی برای کشور دارد.

طرزطلب گفت: در سال گذشته و سال قبل از آن توانستیم عملیات اجرایی ۳۵۰۰ مگاوات را شروع کنیم که مالک آنها بخش خصوصی بود و قرارداد آنها با وزارت نیرو بسته شد و بر این اساس باید تا سال ۹۷ چهار واحد نیروگاهی هر کدام به ظرفیت ۱۶۲ مگاوات

وارد مدار شود که واحد بخار نیروگاه پرند و جهرم وارد تولید شده است.

وی افزود: نیروگاه های بخش گازی دولتی را نتوانستیم به سیکل ترکیبی تبدیل کنیم چون مشکل تضمین بابت سوخت صرفه جویی شده داریم.

مدیرعامل نیروگاه های حرارتی کشور تأکید کرد: با به مدار آمدن ۳۵۰۰ مگاوات از واحدهای بخار نیروگاه های سیکل ترکیبی، ۸۵۰۰ میلیارد تومان بابت صرفه جویی در سوخت به سرمایه گذاران بدهکار خواهیم شد.

طرزطلب اضافه کرد: در حالی که بر اساس مصوبات قرار بود در دو سال سرمایه گذاری انجام شده به سرمایه گذار برگردد که بعضاً سرمایه گذاران از صندوق توسعه ملی وام دریافت کردند و بانکها نیز به خاطر مصوبه پرداخت پول سوخت صرفه جویی شده به سرمایه گذاران وام پرداخت کردند.

وی گفت: تا پیک سال آینده قرار است ۱۰ واحد بخار وارد مدار شود که ظرفیت آن ۱۶۴۰ مگاوات خواهد بود.

طرزطلب افزود: به طور کلی ۳ هزار مگاوات تا پیک سال آینده به مدار تولید اضافه می شود که ۱۶۴۰ مگاوات آن از نیروگاه های بخار موجود است و ۶۴۰ مگاوات (از ۱۶۴۰ مگاوات) از نیروگاه های سیکل ترکیبی به مدار خواهد آمد.

وی تأکید کرد: تا پیک تابستان ۹۸ همه ۳۵۰۰ مگاواتی که از تبدیل نیروگاه گازی به سیکل ترکیبی شروع می شود، وارد مدار خواهد شد.

ایسنا/

چین برای توقف اتلاف انرژی تجدیدپذیر دست به کار می شود

چین قصد دارد تا سال ۲۰۲۰ مانع از اتلاف نیروی تولیدی بخش انرژی تجدیدپذیر شود.

به گزارش ایسنا، نیروی تولیدی نیروگاه های بادی، خورشیدی و آبی اغلب هدر می رود زیرا ظرفیت انتقال کافی برای جذب آن وجود ندارد و به نرخ های اتلاف بالا به خصوص در شمال غربی چین منجر شده است. اداره ملی انرژی چین در بیانیه ای اعلام کرد که نرخ استفاده از نیروگاه های هیدروپاور در استان های جنوب غربی یونان و سیچوان بایستی تا سال ۲۰۱۷ به حدود ۹۰ درصد برسد.

این سازمان انتظار دارد در سال ۲۰۱۷ میزان اتلاف نیروی بادی در استان های شمال غربی گانسو و شین جیانگ به حدود ۳۰ درصد و در مناطق شمال شرقی جیلین، هیلونگ جیانگ و مغولستان داخلی حدود ۲۰ درصد کاهش پیدا کند.

همچنین اتلاف نیروی خورشیدی در استان های گانسو و شین جیانگ باید امسال به پایین حدود ۲۰ درصد و در شانکسی و کین گای به پایین ۱۰ درصد محدود شود.

نیروی تولیدی نیروگاه های بادی و خورشیدی در سایر مناطق چین امسال به اهدافی که اداره ملی انرژی سال گذشته تعیین کرده بود، خواهند رسید.

چین وعده داده است سهم مصرف نیروهای غیرسوخت فسیلی و تجدیدپذیر را تا سال ۲۰۲۰ به ۱۵ درصد از کل سبد انرژی و تا سال ۲۰۳۰ به ۲۰ درصد آن افزایش دهد.

بر اساس گزارش رویترز، همچنین چین اعلام کرده که

بازار تجارت انرژی را گسترش داده و ظرفیت انتقال نیروی بین منطقه ای را به منظور افزایش مصرف انرژی تجدیدپذیر و کاهش وابستگی به زغال سنگ افزایش می دهد.

ظرفیت نیروگاه های زغال سوز در چین تا سال ۲۰۲۰ به ۱۱۰۰ گیگاوات محدود خواهد شد.

ایرنا/

توسعه همکاری در زمینه انرژی محور دیدار سفیر ایران و وزیر نفت و انرژی نروژ

لندن - ایرنا - «محمدحسن حبیب اله زاده» سفیر جمهوری اسلامی ایران در نروژ و «تریه ساویکنس» وزیر نفت و انرژی نروژ پیرامون همکاری در زمینه نفت و گاز و انرژی های تجدید پذیر مذاکره کردند.

به گزارش ایرنا، حبیب اله زاده در جریان این دیدار ضمن اشاره به ظرفیت های کشورمان در حوزه نفت و گاز، برنامه های وزارت نفت برای اجرای طرح های کلان و مزیت های سرمایه گذاری در این حوزه را برشمرد و آمادگی کشورمان برای بهره گیری از تجربه، دانش فنی و سرمایه گذاری شرکت های نروژی را اعلام داشت. «تریه ساویکنس» وزیر نفت و انرژی نیز در این دیدار مراتب تسلیت خود به مناسبت جان باختن تعدادی از هموطنان در حادثه زلزله استان کرمانشاه را اعلام و با خانواده آسیب دیدگان این حادثه ابراز همدردی نمود. وی با اشاره به سفر هیئت وزارت نفت نروژ به تهران و برگزاری موفق سمینار مشترک در حوزه نفت و گاز در

اواخر سال گذشته، از گسترش حضور شرکت‌های نفت و گاز نروژی در ایران استقبال نمود. وزیر نفت و انرژی نروژ همچنین به تأسیس دفتر موسسه انرژی نروژ در تهران اشاره و آن را گام مثبتی در رابطه با توسعه همکاری‌های فی‌مابین در حوزه نفت و گاز و انرژی‌های تجدید پذیر ارزیابی نمود.

ایرنا/ یک تامین کننده قطعات صنعت برق در گفت و گو با ایرنا مطرح کرد؛

برجام و تامین قطعه ۲۰ هزار دلاری با ۶۹ هزار تومان

تهران- ایرنا- مدیر عامل یک شرکت فعال در بخش تامین قطعات مورد نیاز صنایع برق، نفت و گاز با بیان اینکه در شرایط تحریم قطعات مورد نیاز را از طریق نمایندگی شرکت‌های بزرگ در کشورهای حاشیه خلیج فارس خریداری می‌کردیم، گفت: در آن شرایط، یک قطعه ۶۹ هزار تومانی به قیمت ۲۰ هزار دلار به ما عرضه می‌شد.

«علی سلیمانی» در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی ایرنا، با اشاره به اخذ نمایندگی از شرکت‌های اروپایی، آمریکایی و ژاپنی تولیدکننده تجهیزات با تکنولوژی بالا (Hi Tech) بعد از اجرایی شدن برجام، گفت: تا پیش از این، شرکت‌های ایرانی باید کالاهای مورد نیاز خود را از نمایندگی این شرکت‌ها در دوحه، دبی و مسقط خریداری می‌کردند اما اکنون ایران توانسته است نمایندگی انحصاری این شرکت‌ها در خاورمیانه، غرب آسیا و آسیای میانه را اخذ کند.

مدیر عامل گروه تجاری ایده نگاران توسعه پارس که تجهیزات هایتک مورد نیاز صنایع برق، نفت، گاز و پتروشیمی کشور را تامین می‌کند، در این گفت و گو افزود: این شرکت فقط تجهیزات هایتک مورد نیاز صنایع کشور را وارد می‌کند، تجهیزاتی که در دنیا فقط در یک یا دو شرکت خاص تولید می‌شود و هیچ کدام، تولید داخلی ندارند.

سلیمانی اضافه کرد: بعد از اجرایی شدن برجام و پیش از روی کار آمدن «دونالد ترامپ»، دو نمایندگی انحصاری از آمریکا گرفته شد اما آن روند بعد از رییس جمهوری ترامپ متوقف شد؛ البته شرکت‌های اروپایی برای همکاری با ایران درها را باز کرده‌اند.

این فعال بخش خصوصی، «تامین قطعات» و «کاهش قیمت‌ها» را از مزایای اخذ نمایندگی شرکت‌های مطرح تامین کننده تجهیزات دانست و گفت: به عنوان مثال، شرکت «توگامی» ژاپن یک قطعه کلیدی اما نه چندان با ارزش در صنعت نفت را از طریق نمایندگی‌های خود عرضه می‌کرد؛ در آن زمان آن قطعه ۲۰ هزار دلار به یک شرکت پتروشیمی ایرانی عرضه شد اما بعد از برجام - که توانستیم نمایندگی این شرکت را در اختیار بگیریم - همان قطعه بعد از ۶ سال به قیمت ۶۹ هزار تومان عرضه می‌شود.

وی چالش اصلی پیش روی فعالان این بخش را طرز نگرش دولتمردان نسبت به تجارت برشمرد و گفت: متأسفانه مزیت‌های تجارت در کشور ما دیده نمی‌شود؛ مثلاً در نمایشگاه صنعت برق ایران، «محمد رضا نعمت زاده» وزیر پیشین صنعت، معدن و تجارت گلایه داشت که به جای تجارت، باید تولید کرد.

این فعال اقتصادی با اشاره به اینکه قرار نیست ما در کشور همه قطعات و کالاها را بسازیم، گفت: برخی تجهیزات فقط در یک یا دو شرکت جهان تولید می‌

شود و تولید آن برای ما به هیچ وجه اقتصادی نیست. این فعال بخش خصوصی تأکید کرد: یک تجارت گاهی می‌تواند بیش از یک واحد تولیدی اشتغال ایجاد کند؛ ما می‌توانیم به جای ۱۰ میلیون کارگر، ۱۰ میلیون تاجر و کارمند شرکت تجاری داشته باشیم.

وی این نگاه دولتمردان را منشاء دیگر مشکلات شرکت‌های تجاری عنوان کرد و گفت: این طرز فکر، در مراحل مختلف کار تأثیرهای منفی خود را به جای می‌گذارد؛ به عنوان نمونه در گمرک اگر کالا مربوط به تولید باشد، مشمول تخفیف می‌شود و در غیر این صورت، عوارض گمرکی به آن اختصاص می‌یابد.

سلیمانی دو نرخ بودن ارز را از دیگر چالش‌های این بخش ذکر کرد و گفت: به دنبال دو نرخ بودن ارز، برخی از رانت ارز مبادله‌ای استفاده می‌کنند و برخی دیگر از این ارز بهره‌مند نمی‌شوند که این امر، از ایجاد رقابت سالم در کشور جلوگیری می‌کند.

وی همچنین نظام مند نبودن نرخ سود سپرده و تسهیلات بانکی را دیگر مشکلات عمومی فعالان اقتصادی عنوان کرد و گفت: در شرایطی که گفته می‌شود حداکثر نرخ سود سپرده ۱۵ درصد است، اکنون برخی بانک‌ها ۲۶،۵ درصد سود به سپرده‌ها پرداخت می‌کنند.

به گزارش ایرنا، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در راستای توافق جامع بر سر برنامه هسته‌ای ایران و به دنبال تفاهم هسته‌ای لوزان، در سه‌شنبه ۲۳ تیر ۱۳۹۴ (۱۴ ژوئیه ۲۰۱۵) در وین اتریش بین ایران، اتحادیه اروپا و گروه ۵+۱ (شامل چین، فرانسه، روسیه، بریتانیا، آمریکا و آلمان) منعقد و اجرای آن از دی ماه ۱۳۹۴ با لغو تحریم‌های هسته‌ای ایران آغاز شد.

ایسنا/

عملکرد ۶.۱ میلیارد دلاری صنعت آب و برق در خارج از کشور

بر اساس آخرین آمار در سال جاری صنایع آب و برق کشور توانسته‌اند بیش از ۵۸ پروژه با ارزشی بالغ بر ۶.۱ میلیارد دلار را در خارج از کشور اجرایی کنند و یا در حال اجرا داشته باشند که بیش از ۵۰ عدد از این پروژه‌ها مربوط به پروژه‌های برقی است که ارزش آن‌ها به بیش از ۵.۶ میلیارد دلار می‌رسد.

به گزارش ایسنا، وزارت نیرو طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ در بخش صادرات خدمات فنی و مهندسی رتبه اول را کسب کرده همچنین از نظر خودکفایی در صنعت آب و برق بیش از ۹۵ درصد تجهیزات را در داخل تولید می‌شود. علاوه بر این در حال حاضر بیش از ۵۲ درصد از کل صادرات خدمات فنی و مهندسی کشور مربوط به صنایع آب و برق است و هم‌اکنون در ۲۵ کشور دنیا از جمله تاجیکستان، عراق، سریلانکا و... پروژه‌هایی توسط شرکت‌های ایرانی در حال اجراست. با اینحال طبق گفته‌های حمیدرضا تشیعی رئیس مرکز توسعه صادرات و پشتیبانی صنعت آب و برق نقشه راهی در حال تدوین است تا بتوان سهم صادرات خدمات فنی و مهندسی بخش آب و برق را به بیش از ۹۰ درصد از کل صادرات خدمات فنی و مهندسی کشور برسان. در این برنامه قرار است با نهادینه کردن فاکتورهایی چون رتبه بندی بازارهای بین‌المللی، ممانعت از خام‌فروشی و اعمال عوارض بر آن، اعمال عوارض بر ۳۱ قلم کالای وارداتی که امکان تولید در داخل دارند، افزایش جواز صادراتی، گسترش روابط کارگزاری بانکی و... سهم توسعه صادرات کشور در

بخش آب و برق را گسترش دهیم.

وی اظهار کرد: امیدواریم با تدوین این نقشه راه و همکاری نهادهای ذیربط از جمله وزارت صنعت، گمرک و وزارت خارجه بتوانیم پتانسیل های موجود در این صنعت را بالفعل کنیم.

صنعت آب و برق ایران پتانسیل های زیادی دارد که در صورت سرمایه گذاری و تدوین پروژه های درست می توان نتایج خوبی را از این صنایع بدست آورد با این وجود بر اساس آمار و ارقام مطرح در صنعت آب و برق می توان گفت که این دو صنعت شرایط نسبتا خوبی را تجربه می کنند.

تسنیم/ مدیرکل نظارت بر توزیع توانیر در گفت و گو با تسنیم:

تمامی مناطق زلزله زده برق دار شدند

مدیرکل نظارت بر توزیع توانیر با بیان اینکه «هم اکنون تمامی شهرها و روستاهای زلزله زده برق دار هستند»، گفت: در حال حاضر ۲۰۰ نفر از نیروهای عملیاتی صنعت برق در مناطق زلزله زده در حال فعالیت هستند و از روز گذشته برق رسانی به چادرها را آغاز کرده ایم.

مسعود صادقی مدیرکل نظارت بر توزیع توانیر که هم اکنون در مناطق زلزله زده حضور دارد، در خصوص آخرین وضعیت برق رسانی به مناطق زلزله زده در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم اظهار داشت: از ساعات پایانی پنجشنبه (۲۵ آبان) پایان عملیات واکنش اضطراری اکیپ های عملیاتی برق اعلام شد و ما وارد فاز بازسازی شدیم.

صادقی با بیان اینکه «در ۲۴ ساعت اول بعد از وقوع زلزله عمده مسائل لازم را انجام داده بودیم»، گفت: از آنجایی که به لحاظ لجستیک و تردد، محدودیت های بسیاری داشتیم، مسیرهای دسترسی مسدود شده بود، برای دسترسی به روستاها با ریزش کوه و مسدود شدن راه ها مواجه بودیم و آوارهای موجود در مناطق شهری و روستایی کار را با مشکل مواجه کرده بود، برخی اقدامات به روز دوم رسید، اما در روز دوم کارهای لازم در روند برق رسانی تمام شد.

* برق رسانی به آخرین روستای زلزله زده

وی افزود: در روز سوم بعد از وقوع زلزله به لکه گیری و مواردی که از دستمان در رفته بود، پرداختیم و در نهایت در ساعت ۱۱ شب روز پنجشنبه (۲۵ آبان) موفق شدیم آخرین روستای زلزله زده را نیز به برق وصل کنیم.

مدیرکل نظارت بر توزیع توانیر با بیان اینکه «هم اکنون تمامی شهرها و روستاهای زلزله زده برق دار هستند»، گفت: برخی روستاها همچون روستای کوئیک، ۱۰۰ درصد تخریب شده اند و هیچ ساختمان یا خانه ای در این روستا باقی نمانده است، با وجود این، ما با برق رسانی به روستاهایی که ۱۰۰ درصد تخریب شده اند، تا جای امکان خیابان ها و معابر عمومی را روشن کرده ایم و در واقع این روستاها نیز برق دار هستند اما خانه ای وجود ندارد تا به آن برق رسانی شود.

وی ادامه داد: در حال حاضر ۲۰۰ نفر از نیروهای عملیاتی صنعت برق از نقاط مختلف کشور در مناطق زلزله زده در حال فعالیت هستند و از روز گذشته برق رسانی به چادرها را آغاز کرده ایم.

* برق رسانی به ۲۵۰۰ چادر و روشن شدن تمامی

مراکز تجمع مردمی

صادقی تصریح کرد: اماکن تجمع مردم را با پروژکتورها روشن کرده ایم و در مناطق اردوگاهی رسمی که چادرهای مردم بنا شده، تابلوهای برقی نصب کرده ایم تا مردم در صورت نیاز به سیم کشی و پریز برق دسترسی داشته باشند.

وی افزود: تا شب گذشته در مجموع به ۲۵۰۰ چادر برق رسانی شد و امروز نیز روند برق رسانی به چادرها ادامه می یابد.

* مشکل لجستیک در ترافیک چندساعته شهری

این مدیر مسئول در خصوص مشکلات پیش روی اکیپ های عملیاتی برق در مناطق زلزله زده گفت: ما مشکل لجستیک داریم، اغلب ماشین آلات عملیاتی برق، ماشین آلات سنگین هستند که در زمان نیاز برای تردد، در مناطق شهری با ترافیک هایی مواجه می شویم که منجر به توقف یک تا دوساعته ماشین آلات ما می شوند که در همین جا از مسئولان مربوطه تقاضا می کنم تا در خصوص کاهش ترافیک مناطق شهری زلزله زده اقدام کنند تا لجستیک اکیپ های عملیاتی برق تسریع شود.

صادقی از بازخورد رضایت آمیز مردم مناطق زلزله زده در تأمین برق خبر داد و گفت: در زلزله کرمانشاه شاهد همدلی افتخار آمیزی از سوی تمامی مردم شریف ایران بودیم، در صنعت برق نیز نیروهای عملیاتی از تمام نقاط ایران به صورت داوطلبانه، برای خدمت رسانی به مردم زلزله زده شتافتند و تا هر زمان که نیاز باشد کنار مردم در مناطق زلزله زده خواهیم بود.

ایسنا/ در گردهمایی مدیران و کارشناسان دیسپاچینگ کشور در یزد مطرح شد:

یزد چهارراه تبادل انرژی کشور است

دومین گردهمایی کارگروه طراحی دیباگرام های شرکت مدیریت شبکه برق ایران با حضور مدیر پشتیبانی بهره برداری و برنامه ریزی شرکت مدیریت شبکه برق ایران و جمعی از مدیران و کارشناسان دیسپاچینگ شرکت های برق منطقه ای کشور در یزد برگزار شد.

به گزارش ایسنا، «مهدی مقیم زاده» مدیر پشتیبانی بهره برداری و برنامه ریزی شرکت مدیریت شبکه برق ایران با اشاره به برگزاری جلسات مدیران دیسپاچینگ به صورت دوره ای پیش از پیک نیاز مصرف هر سال، از تشکیل کارگروه ها در بخش های مختلف از جمله طراحی دیباگرام ها، برنامه ریزی تعمیرات و مطالعات سیستم خبر داد.

وی با بیان این که لازم است تعاملات شرکت مدیریت شبکه برق ایران با دیسپاچینگ ها به عنوان بازوان دیسپاچینگ ملی بیشتر شود، افزود: تشکیل این جلسات برای تبادل تجربیات مناطق و ارائه مباحث کاربردی ضروری است و سال گذشته در این جلسات توانستیم نسخه ثابت دستورالعمل بهره برداری در خصوص دیباگرام را ابلاغ و اجرایی کنیم.

مقیم زاده ضمن تأکید بر به روز رسانی اطلاعات نقشه های تک خطی و انتقال آن به مدیریت شبکه برق ایران، گفت: در دستورالعمل در حال تدوین، باید حداقل یک ماه قبل از برق دار کردن تجهیزاتی که برای اولین بار برق دار می شوند، اطلاعات مربوطه به روز رسانی شود تا از بروز حوادث احتمالی جلوگیری شود.

«سیدجلال حسینی» مدیر دیسپاچینگ و مخابرات

ایلنا / فرسودگی پست‌های برق تهران: عمر ۵۰ درصد؛ بالای ۲۰ سال

مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای تهران گفت: ۵۰ درصد شبکه بالای ۲۰ سال دارند، حتی پستی داریم که ۵۹ سال از زمان بهره برداری آن می‌گذرد.

غلامرضا خوش خلق در گفت‌وگو با ایلنا با اشاره به فرسودگی شبکه برق در سطح شهر تهران اظهار داشت: تقریباً ۵۰ درصد شبکه بالای ۲۰ سال و بخش‌هایی هم بالای ۵۰ سال عمر دارند، حتی پستی داریم که ۵۹ سال از زمان بهره‌برداری آن می‌گذرد که کم سابقه و نادر است.

وی افزود: ما تلاش می‌کنیم که شبکه حفظ شود و راهکار ما این است که تاسیسات جدید و توسعه را اجرایی کنیم. از ۲ سال گذشته بهینه‌سازی شبکه را آغاز کردیم و حدود ۱۳ یا ۱۴ درصد از فرسودگی‌ها را جبران کردیم و سرجمع حدود ۱۰۰۰ میلیارد تومان کار انجام دادیم که به توسعه و بهینه‌سازی برمی‌گردد که از این رقم، حدود ۵۰ میلیارد تومان صرف بهینه‌سازی شده است.

خوش خلق درباره تلفات برق در تهران نیز گفت: با توجه به اینکه مصرف در تهران بالاست میزان تلفات برق از میانگین کشور که حدود ۱۱ درصد بوده، کمتر است.

شرکت برق منطقه‌ای یزد نیز با تشریح وضعیت شبکه تحت پوشش دیسپاچینگ ناحیه یزد، تصریح کرد: تعداد پست‌های انتقال و فوق‌توزیع تحت پوشش شرکت برق منطقه‌ای یزد، ۶۳ پست است که ۴۹ پست تحت پوشش برق منطقه‌ای یزد و ۱۴ پست اختصاصی است.

وی با اشاره به پیک نیاز مصرف در سال ۹۶ به میزان ۱۴۰۸ مگاوات در تاریخ ۳۰ خرداد، گفت: دیسپاچینگ در انجام پایش و حفظ پایداری شبکه انتقال و فوق‌توزیع تحت پوشش و برقراری ارتباط آنان با مرکز دیسپاچینگ و پایداری رویت پذیری پست‌ها و دیگر وظایف خود از عملکرد مطلوبی برخوردار است.

مدیر دیسپاچینگ و مخابرات شرکت برق منطقه‌ای یزد میزان رویت‌پذیری و مخابرات در مرکز دیسپاچینگ یزد برای نیروگاه‌ها ۸۰ درصد، نیروگاه‌های تولید پراکنده ۸۳ درصد و پست‌های انتقال و فوق‌توزیع دائم را ۱۰۰ درصد ذکر کرد.

حسینی طول خطوط انتقال و فوق‌توزیع تحت پوشش شرکت برق منطقه‌ای یزد را بیش از سه هزار و ۶۳۲ کیلومتر عنوان کرد و گفت: میزان شبکه تحت پوشش برق یزد سه هزار و ۴۱۷ کیلومتر و خطوط انتقال و فوق‌توزیع اختصاصی بیش از ۲۱۴ کیلومتر است.

وی استان یزد را چهار راه تبادل انرژی کشور توصیف و بیان کرد: شبکه برق استان از طریق دو خط ۴۰۰ کیلوولت و دو خط ۲۳۰ کیلوولت با استان اصفهان، یک خط ۴۰۰ کیلوولت با برق خراسان، دو خط ۴۰۰ کیلوولت و دو خط ۱۳۲ کیلوولت با برق کرمان و دو خط ۲۳۰ کیلوولت و دو خط ۶۶ کیلوولت با برق فارس در ارتباط است.

محرورهای کنفرانس

- شهر هوشمند و اینترنت اشیا
- حمل و نقل و وسایل نقلیه الکتریکی
- پایش، کنترل و حفاظت ناحیه گسترده
- سیستم‌های مخابراتی و فناوری اطلاعات
- امنیت فیزیکی و سایبری شبکه‌های هوشمند
- قابلیت اطمینان، مدیریت انرژی و پاسخگویی بار
- حس‌گرهای هوشمند، سیستم‌های اندازه‌گیری پیشرفته و اتوماسیون
- فرهنگ‌سازی، آموزش، قانون‌گذاری و استانداردهای شبکه‌های هوشمند
- کاربرد سیستم‌های توان و انرژی (تولید، انتقال، توزیع، بازار، بهره‌برداری و طراحی)
- تولیدات پراکنده، ذخیره‌سازی انرژی، ریزشبکه، شبکه‌های توزیع فعال و هاب انرژی
- نقش شبکه‌های هوشمند در مدیریت خطا (زیر بنای حفاظت، پاسخ اضطراری و بازیابی سیستم)

تهران، لویزان، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، دانشکده مهندسی برق

www.sgc2017.srttu.edu

کد پستی: ۱۵۸۱۱ - ۱۶۷۸۸

sgc2017@srttu.edu

تلفن: (داخلی ۲۴۱۲) ۰۲۱-۲۲۹۷۰۰۶۰ فکس: ۰۲۱-۲۲۹۷۰۰۰۶

ایلنا/

جزئیات نامه کرباسیان به نوبخت درباره تهاتر بدهی پیمانکاران

وزیر اقتصاد در نامه‌ای به محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه، پیشنهاد داده است تا بدهی پیمانکاران بخش خصوصی با دولت و بانک‌ها تهاتر شود.

به گزارش ایلنا، مسعود کرباسیان، وزیر امور اقتصادی و دارایی در نامه‌ای آنی و حائز اهمیت، به محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، تهاتر بدهی دولت به بخش خصوصی و بخش خصوصی به بانک‌ها، با مطالبات دولت از بانک‌ها را پیشنهاد داده است.

مطابق نامه وزیر اقتصاد، این تهاتر بدهی باید در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ ذیل حکم مربوط به اوراق تسویه خزانه پیش‌بینی شود. متن نامه کرباسیان به این شرح است:

جناب آقای دکتر نوبخت

معاون محترم رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه‌وبودجه کشور

با سلام و احترام

همان‌گونه که مستحضردید، بدهی دولت به فعالان بخش خصوصی و مطالبات بانک‌ها از این افراد یکی از معضلات اشخاص مذکور است به‌نحوی که در مواردی منجر به تعطیلی و ورشکستگی نیز شده است.

لذا به‌منظور حل بخشی از مشکلات فعلی پیشنهاد می‌شود حکم ذیل در خصوص تهاتر بدهی دولت به بخش خصوصی و بخش خصوصی به بانک‌ها با

مطالبات دولت از بانک‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ ذیل حکم مربوط به اوراق تسویه خزانه پیش‌بینی شود. «مطالبات اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از دولت با بدهی اشخاص یادشده به بانک‌ها

و مؤسسات اعتباری غیر بانکی از طریق تسویه بدهی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی به دولت با صدور اوراق تسویه خزانه قابل تهاتر است.» شایان ذکر است در احکام قانون بودجه سال جاری

نیز متن پیشنهادی ملاحظه شده برای لایحه بودجه ۱۳۹۷ کل کشور، صرفاً بدهی دولت به اشخاص متقاضی با مطالبات اشخاص یادشده قابل تهاتر است و مجوزی برای تهاتر به نحو فوق که در آن امکان تهاتر بدهی بخش خصوصی با بدهی بانک‌ها به دولت فراهم باشد، پیش‌بینی نشده است.

مسعود کرباسیان

ایلنا/

تحقق فاینانس ۳۵ میلیارد دلاری برنامه ششم توسعه

عضو کمیسیون برنامه و بودجه، گفت: طبق گزارشی اخیر ارایه شده توسط بانک مرکزی در خصوص جذب سرمایه گذاری خارجی بخش فاینانس محقق شده است.

به گزارش ایلنا و به نقل از خانه ملت محمد خدابخشی درباره سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌های زیربنایی کشور، اظهارداشت: در بند الف ماده ۴ برنامه ششم توسعه به دولت اجازه داده شد تا ۶۵ میلیارد دلار سرمایه خارجی را در قالب‌های مختلف جذب کند.

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس با بیان اینکه ۳۰ میلیارد دلار این میزان فاینانس و ۳۵ میلیارد دلار دیگر به دو روش قراردادهای مشارکت و سرمایه گذاری مستقیم خارجی تامین می‌شود، گفت: طبق گزارش اخیر ارایه شده توسط بانک مرکزی در خصوص جذب سرمایه‌گذاری خارجی بخش فاینانس

محقق شده است.

دو مدل سرمایه‌گذاری

نماینده مردم الیگودرز در مجلس با اشاره به اینکه در دو مدل سرمایه‌گذاری مستقیم و قراردادهای مشارکتی فعلا گزارشی ارائه نشده، ادامه داد: با توجه به اجازه داده شده به دولت برای تحقق اهداف برنامه ششم توسعه بخشی از منابع لازم از طریق سرمایه‌گذاری خارجی باید تامین شود.

خدابخشی خاطر نشان کرد: برای تمام پروژه‌ها چه به صورت فاینانس و چه موارد دیگر توجیه فنی و اقتصادی و نرخ برگشت طرح‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است و نرخ برگشت سرمایه برای سرمایه‌گذاران خارجی جاذبه ایجاد می‌کند.

ایسنا/

فرشاد مومنی: غیر مولدها سهم مولدهای اقتصاد را می‌خورند

فرشاد مومنی می‌گوید از سال‌های بعد از جنگ تحمیلی هر چه زمان گذشت سهم مولدهای اقتصاد از عامه مردم و فرودست‌ها در منافع توسعه اقتصادی کشور روبه کاهش رفت و سهم غیر مولدها به شکل غیر عادلانه‌ای افزایش یافت. به گزارش ایسنا، فرشاد مومنی در نشست هفتگی دین و اقتصاد اظهار کرد: کسانی که بقا و بالندگی جوامع را بر حسب طیف متنوعی از سرمایه‌ها توضیح می‌دهند و درباره سرمایه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی و نقشی که در زندگی اجتماعی ایفا می‌کنند

صحبت می‌کنند عموماً بر این مساله توافق دارند که وجه اجتماعی زندگی ما به اعتبار اینکه نقش یک سطح چسب دهنده و وحدت بخش را به عهده دارد موقعیتی منحصر به فرد و بی‌بدیل دارد. به طوری که در غیاب یا خوب کار نکردن این چسب سرمایه‌های انسانی و فیزیکی از کارکرد می‌افتد و دستاوردهای انتظاری و ثمربخشی‌های انتظاری را نمی‌توان مشاهده کرد.

عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه علامه ادامه داد: مطالعات بسیار ارزشمندی وجود دارد که از این حکایت می‌کند که به موازات پیشرفت‌های علمی وقتی تراکم بیشتر جمعیت اتفاق می‌افتد که باعث پیچیدگی فزاینده همه امور می‌شود نقش این چسب پیوند دهنده بیشتر است و به مراتب تعیین کننده خواهد شد. هر قدر که رو به جلو می‌رویم عنصر اجتماعی در حیات انسان‌ها نقشی مهمتر را به عهده خواهد گرفت.

وی ادامه داد: در تجربه اداره امور کشور در سال‌های بعد از انقلاب به عنوان مصداق یک گواه بی‌بدیل داریم که نشان می‌دهد اینکه مناسبات اجتماعی به طور نسبی مبتنی بر صداقت و شفافیت بیشتر بود و همین همدلی اجتماعی منجر به آن شده بود که امورات کشور به صورت کم هزینه و با دستاوردهای ارزشمندی اداره شود.

مومنی اضافه کرد: در شرایط حساس کنونی که در منطقه خاورمیانه به ویژه حاشیه‌های جنوبی و شمالی خلیج فارس شرایط پرتنش را از سر می‌گذارند بازگشت به ذخیره دانایی آن سال‌ها می‌تواند کمک حال باشد.

وی ادامه داد: در ۱۰ ساله بعد از انقلاب اسلامی و به طور ویژه طی هشت ساله دفاع مقدس امنیت ملی در ایران در یک کادر ویژه تعریف شده بود که بر اساس

آن اتصالی بر حیات اجتماعی ایرانیان وجود داشت این مساله از ابعاد گوناگون می‌تواند مورد توجه قرار گیرد و نشان دهد که وقتی در بین مردم و حکومت اعتماد متقابل وجود دارد چقدر اداره امور کشور با کیفیت بیشتر و هزینه کمتری اداره می‌شود.

او ادامه داد: اعتماد متقابل میان مسئولان و مردم به ویژه در این جهت قابل بررسی است که مثلاً وقتی مردم قرار بود به جبهه‌های جنگ بروند آنها فرزندان مسئولان را هم آنجا می‌دیدند چنین نبود که مردم به کاری دعوت شوند و حضوری از مسئولان در آن کارها نباشد.

او ادامه داد: در این اعتماد متقابل قوه مجریه اهتمام زیادی داشت. این استراتژی در دولت جنگ جواب داده است و باید آن را گرامی بداریم. ما دیدیم که در زمان جنگ هزینه‌هایی که انجام می‌شد و مقایسه آن با سال‌های ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۷، هزینه‌های به مراتب کمتری در حوزه‌های دفاع کشور انجام شده و اگر دولت می‌خواهد با تکیه بر هزینه‌های دفاعی همان دوران جنگ را اداره کند ممکن بود به مشکل برخورد و به این معنی نقش نیروهای داوطلب در این ماجرا بسیار کمرنگ تر است و گرنه دولت با ۵۰ درصد هزینه سال‌های ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۷ چگونه می‌تواند جنگ را اداره کند.

او افزود: به این معنی در سال‌های جنگ دولت در تخصیص‌ها و جهت‌گیری‌ها مردم را محور قرار داده است و اعتماد متقابل بین مردم و دولت با صداقت و شفافیت بوده است و باعث شد که بی سابقه‌ترین سطوح مشارکت صورت بگیرد و اداره کشور در چنین فضایی انجام شود.

او افزود: بنابراین رابطه مردم با حکومت خیلی مهم است و نقشی که طرز برخورد حکومت و به طور خاص

دولت زمینه مسئولیت‌های اجتماعی به عهده می‌گیرد بسیار تعیین کننده است و چسب پیوند دهنده و وحدت بخش در جامعه می‌تواند باشد.

او با اشاره به تجربه دوره تعدیل ساختاری هم گفت: در آن دوران دولت ورود کرد به بحث‌های خصوصی سازی آموزش، سلامت و برخی آزادسازی‌ها و می‌بینیم که عملاً این چسب در آن دوران دچار تزلزل شد و خود را در شاخص ناهنجاری‌های اجتماعی و شاخص‌هایی مانند تحولات صدور چک‌های بلامحل خود را نشان داد.

این اقتصاددان ادامه داد: این وضعیت را می‌توان در کمیت و کیفیت مشارکت مردم در امور کشور دید. هر قدر که کسی بهتر کار کند اداره امور بهتر خواهد شد و مردم نیز در منافع توسعه سهم عادلانه‌ای خواهد داشت. در تعدیل ساختاری ما با گسست بزرگی روبرو شدیم و این موضوع در ۲۵ سال گذشته به صورت فزاینده و نظام دار دیده می‌شود که سهم عامه مردم به ویژه فرودستان و بخش‌های مولد رو به تنزل گذاشته و سهم غیرمولدها با محوریت رانت خوارها و رباخوارها افزایش غیرعادی یافته است.

مهر/ معاون توسعه صادرات کالا و خدمات توسعه تجارت کشور:

۴ هزار میلیارد تومان به صادرکنندگان پرداخت می‌شود

معاون توسعه صادرات کالا و خدمات سازمان توسعه تجارت کشور از کاهش ۲ درصدی صادرات کالا نسبت به مدت مشابه سال گذشته خبر داد.

محمدرضا مودودی در گفتگو با خبرنگار مهر بیان داشت: ۱۰۰ میلیارد تومان تسهیلات بانکی به صورت یارانه‌ای به صادرکنندگان تولیدکننده تعلق می‌گیرد. وی افزود: ۱۲۰ میلیارد تومان تسهیلات نیز برای صادرکنندگانی که در بخش تجاری فعال هستند و برای حضور در نمایشگاه‌ها، ثبت برند در خارج از کشور و حمل و نقل در نظر گرفته شده است. معاون توسعه صادرات کالا و خدمات سازمان توسعه تجارت کشور گفت: ۴ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان هم از طرف صندوق توسعه ملی و بانک‌ها با بهره بین ۱۳ و نیم درصد تا ۱۴ درصد به صادرکنندگان پرداخت می‌شود. مودودی میزان صادرات را از اول سال تاکنون، ۲۶ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار عنوان کرد و گفت: صادرات دو درصد نسبت به پارسال کاهش دارد. وی گفت: محصولات پتروشیمی، میعانات گازی، شیرینی و شکلات، لبنیات، محصولات صنعتی، محصولات فلزی از جمله کالاهای صادراتی هستند که بیشتر به کشورهای پیرامونی، چین و هند صادر شده است.

مهر/ در گفتگو با مهر مطرح شد؛

چرا رشد تولید ناخالص داخلی برای مردم محسوس نیست؟

یک کارشناس اقتصادی گفت: بخش مهمی از رشد تولید ناخالص ملی از دریچه ارزش افزوده بخش خدمات مالی رخ می‌دهد که اگر چه به لحاظ حسابداری صحیح است اما در عمل وجود

ندارد.

مجید شاکری، کارشناس ارشد اقتصادی در گفتگو با خبرنگار مهر گفت: ارقام رشد فصلی و سالانه طی سال‌های ۹۵ و ۹۶ ارقامی قابل توجه و گاه، دو رقمی بوده است. اما با این وجود، شرایط عمومی اقتصاد از دید خانوار شبیه به یک اقتصاد موفق دو رقمی نیست و اصطلاحاً این رشد محسوس نیست. وی درباره استدلال دستیار اقتصادی رئیس جمهوری در این زمینه مبنی بر اینکه «چون سطح رفاه خانوار هنوز به سال ۸۹ برگشته است، مردم وضع فعلی را با گذشته مقایسه می‌کنند و بهبود شرایط را درک نمی‌کنند»، اظهار کرد: ضمن تایید احتمال صحت این دلیل، دو علت مهمتر دیگر هم قابل ذکر است. وی در توضیح این علل گفت: بخش مهمی از رشد تولید ناخالص ملی از دریچه ارزش افزوده بخش خدمات مالی رخ می‌دهد. بخش مهمی از ارزش افزوده گزارش شده هر سال اگر چه به لحاظ حسابداری صحیح است اما در عمل وجود ندارد. از جمله ارزش افزوده ناشی از: بخش مهمی از سود دریافتی شناسایی شده از ردیف سایر دارایی‌ها در هر سال، درآمد شناسایی شده از محل امهال درحالی که حتی تسهیلات پایه امهال هم- علی‌رغم جاری گزارش شدن- از سلامت لازم بر خوردار نیست، سود محاسبه شده از محل بستانکاری از دولت که دولت اساساً آن نرخ را قبول ندارد و بسیاری از درآمدهای شناسایی شده روی بخش سایر دارایی‌ها و غیره. شاکری توضیح داد: در واقع اگر چه به لحاظ حسابداری، همه چیز صحیح است اما اساساً بخش مهمی از ارزش افزوده محاسبه شده در تولید ناخالص ملی، وجود ندارد که روزی در چرخش بین بخش مالی و بخش واقعی توسط خانوار حس شود. از زاویه نگاه

غیر درامدی و مبتنی بر دارایی هم، این حجم بزرگ دارایی موهوم تنها با رقابت کشنده بر سر سپرده/بازار بین بانکی منجر به ریسک نقدینگی در بانک واحد نمی‌شود. روی دیگر این رقابت کشنده برای داشتن سهم پایدار از بازار سپرده، کاهش سرعت گردش پول و کاهش نقدپذیری کالاهای سرمایه‌ای و احساس رکود مضاعف است.

این کارشناس اقتصادی ادامه داد: بخش اصلی رشد تولید ناخالص ملی بخصوص در سال ۹۵ ناشی از صادرات نفت است. به عنوان ساده سازی فرض کنید که یک منبع داریم که درآمد نفت به آن وارد و از طرف دیگر خارج می‌شود. به دلایل مشکلات تحریمی که امکان تخصیص آزادانه درآمدهای نفتی را از ایران می‌گیرد، به طرز ویژه‌ای خروجی از منبع درآمد نفتی بسیار کوچکتر از ورودی آن است و این باعث باقی ماندن عدد رو به تزایدی از درآمد‌ها در منبع است که عملاً در هر لحظه یک عدد بلوکه شده داریم. این عدد بسیار بزرگ است و برآورد‌های اولیه از عدد آن فقط در حساب‌های اروپایی بالای ۲۰ میلیارد دلار است یعنی ۵ درصد تولید ناخالص ملی به تنهایی.

وی ادامه داد: شبیه به همین مسئله درباره پتروشیمی صادراتی به چین و نفت صادر شده به کره و ... وجود دارد. این اعداد در یک تخمین می‌تواند تا ۱۰ درصد تولید ناخالص ملی را شامل شود که باز به لحاظ حسابداری صحیح هستند اما در عمل حتی امکان دسترسی به آن‌ها فراهم نیست چه رسد به حس کردن توسط خانوار.

دنیای اقتصاد / برنده جایزه نوبل تحلیل کرد پشت صحنه حمایت‌گرایی

همزمان با کاهش سرعت رشد تجارت جهانی، تقلیل آزادسازی تجاری و به تبع آن موج جدید حمایت‌گرایی، سازمان تجارت جهانی (WTO) در مصاحبه با «پل کروگمن»، برنده نوبل اقتصاد سال ۲۰۰۸، این روند را تحلیل کرده است. کروگمن معتقد است که نظام تجاری بسیار قوی و ترس از اثرات سیاست‌های حمایت‌گرایی دور از واقعیت است. وی با بیان اینکه دولت آمریکا شعار حمایت‌گرایی می‌دهد، اما در عمل به اتخاذ سیاست‌های واقعی می‌پردازد، گفت: دولت ترامپ به تدریج متوجه می‌شود که منافع بسیاری از مردم آمریکا وابسته به ائتلاف‌های بین‌المللی است. نهادهای بزرگ بین‌المللی معتقدند نقش تجارت در اقتصاد جهان در برهه حساسی قرار گرفته، اما روی کارآمدن دونالد ترامپ به‌عنوان رئیس‌جمهوری آمریکا و آغاز عصر جدیدی از حمایت‌گرایی، می‌تواند تهدیدی برای تجارت جهانی باشد.

به همین دلیل این نهادها در سلسله گزارش‌های مختلف، نسبت به تبعات سیاست‌های حمایت‌گرایانه که می‌تواند دشمنی برای رونق تجارت جهانی باشد، هشدار می‌دهند. همزمان با کاهش سرعت رشد تجارت جهانی، چه به صورت نسبی در مقایسه با درآمد جهانی و چه در مقایسه با نرخ‌های رشد سال‌های گذشته تجارت جهانی، تقلیل آزادسازی تجاری و به تبع آن موج نوین حمایت‌گرایی در جهان، سازمان تجارت جهانی (WTO) در مصاحبه‌ای با «پل کروگمن»، برنده نوبل اقتصاد سال ۲۰۰۸، این روند را تحلیل کرده است. در این مصاحبه که از سوی، امین مالکی، عضو هیات علمی موسسه

مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی ترجمه شده، کروگمن معتقد است که نظام تجاری بسیار قوی است و ترس از اثرات سیاست‌های حمایت‌گرایی مقداری دور از واقعیت است. وی اما به سازمان تجارت جهانی پیشنهاد می‌کند که کشورها را از اتخاذ بدترین سیاست‌ها محافظت کند، اما مانع اجرای بهترین سیاست‌ها نیز نشود. کروگمن ۲۸ فوریه (۱۰ اسفند) ۱۹۵۳ در جزیره لانگ آیلند نیویورک به دنیا آمد. او تحصیلات خود را در دانشگاه ییل گذراند. در سال ۱۹۷۷ موفق به اخذ درجه دکترا از انستیتوی فنی ماساچوست شد. او پیش از آنکه عضو هیات علمی دانشگاه پرینستون شود، در دانشگاه‌های ییل، انستیتوی فنی ماساچوست، استنفورد و لندن مشغول به تدریس بوده است. علاوه بر این، در طول سال‌های ۱۹۸۲ تا ۱۹۸۳ به مدت یک‌سال به‌عنوان عضو انجمن مشاوران اقتصادی کاخ سفید در زمان ریگان مشغول به کار بود. پس از روی کار آمدن بیل کلینتون در سال ۱۹۹۲ انتظار می‌رفت که سمتی مدیریتی به وی واگذار شود، اما به دلایل متفاوتی کنار گذاشته شد اگرچه این امر موجب آن شد تا به‌صورت فراگیرتری به نشر مقالاتش در مجلات فورچون، اکونومیست، فارن پالیسی و هاروارد بیزینس ریویو بپردازد.

طی سال‌های اخیر شاهد کاهش رشد تجارت هستیم و روند چهار یا پنج سال گذشته نشان‌دهنده کاهش سرعت به‌ویژه در ارتباط با روند رو به بهبود توسعه اقتصادی است. شما چگونه این وضعیت را تفسیر می‌کنید؟ به نظرم این پدیده بسیار خوش‌خیم است. هر چند در مورد آن نمی‌توان با اطمینان گفت، اما این پدیده را قطعاً نمی‌توان انعکاس موج حمایت‌گرایی اخیر دانست. قانونی نیست که بگوید همواره تجارت باید رشد سریع‌تری نسبت به تولید ناخالص داخلی داشته باشد؛ نرخ رشد تجارت بستگی به نرخ رشد تکنولوژی

در حمل و نقل در مقایسه با رشد تکنولوژی در سایر بخش‌ها دارد. نرخ‌های رشد تجاری که پیش از این به آن عادت کرده بودیم، در نتیجه ترکیبی از آزادسازی تجاری طی چند دهه و بعد از ۱۹۹۰ در نتیجه انفجار تجارت ناشی از کانتینریزاسیون و بهبود ارتباطات بود. در کل امروز با اقتصادهای آزادتر و بهره‌برداری به مراتب بهتر از تکنولوژی‌های ارتباطی مواجهیم و من از بابت اینکه رشد تجارت سریع‌تر یا کمی آهسته‌تر از تولید ناخالص داخلی باشد نگرانی ندارم.

شاهدیم که برخی عناصر افکار عمومی می‌گویند ما در برابر تجارت بسیار بد عمل کرده‌ایم. در واقع بسیاری از اشتغال‌های از دست رفته صنعتی را به تجارت ارتباط می‌دهند. اما در چند دهه گذشته شما نگاه دیگری به این موضوع داشته‌اید که در آن تجارت نقش کمی در سرکوب دستمزدها و از دست رفتن شغل‌ها دارد.

درخصوص اثر تجارت بر از دست رفتن اشتغال صنعتی، بگذارید سوال را برعکس کنیم. چه اتفاقی می‌افتاد اگر آمریکا به کلی کسری تجارت خود را می‌بست؟ آیا صنایع آمریکایی قوی‌تر می‌شدند؟ در این صورت بخش صنعت با ۱۰ تا ۱۵ درصد ظرفیت بیشتر نسبت به الان کار می‌کرد، اما با نگاهی به مختصات کسری تراز تجاری می‌بینید که محتوای بخش صنعت آن به مراتب کمتر از بخش خدمات است. بنابراین در صورت بستن کسری تراز تجاری، بخش صنعت دگرگونی چندانی نمی‌پذیرد و ما کم‌کم مطابق با نرخ کاهنده بلندمدت سهم بخش صنعت در اقتصاد حرکت خواهیم کرد و قطعاً دیگر به دهه ۶۰ باز نخواهیم گشت. بر این اساس است که کاهش سهم بخش صنعت از این منظر کاملاً قابل پیش‌بینی و مطابق نقشه و برنامه بوده است. اما اثر تجارت بر دستمزد تا حدودی مبهم‌تر از اثر تجارت بر اشتغال است. در اینجا عوامل بیشتری در

شکل‌دهی دستمزدها اثرگذارند و بنابراین تخمین اثر تجارت بر دستمزد مقداری سخت‌تر همراه با مفروضات بیشتر و مدل‌سازی متفاوت‌تر است. تا این حد شاید درست باشد که تجارت منجر به نابرابری بیشتر شده و کاهش دستمزد کارگران با تحصیلات پایین را به همراه دارد، چراکه اقتصادهای پیشرفته تمایل دارند کمتر محصولات کاراندوز و بیشتر محصولات مهارت‌اندوز وارد کنند و بنابراین در حال حاضر در مقایسه با دهه ۱۹۹۰ یعنی زمانی که این مباحث برای نخستین بار در جهان داغ شد، حجم واردات محصولات صنعتی از کشورهای در حال توسعه نسبت به حجم تولید ناخالص داخلی، به سه برابر رسیده است. اما اگر می‌خواهید عوامل افزایش نابرابری و شکاف و عقب‌ماندگی دستمزدها را بدانید، تجارت همه داستان را نمی‌گوید و فقط شاید ۱۵ تا ۲۰ درصد اختلافات در این زمینه را بتوان با تجارت توضیح داد. چنانچه تمامی عوامل را در این داستان مدنظر قرار دهید، آنگاه خواهید دید که تجارت نقش منفی و تنها هیولای این داستان نیست!

اتخاذ سیاست‌های حمایت‌گرایانه از سوی سیاست‌گذاران جدید آمریکا امری خطرناک است؟

به نظر من نظام تجاری بسیار قوی‌تر از آن است و ترس ما از اثرات حمایت‌گرایی مقداری دور از واقعیت است. یادمان باشد در سال ۲۰۰۸ زمانی که اقتصاد دچار بحران شد، انتظار می‌رفت تا بیش از ۳۰ موج جدید حمایت‌گرایی با شیوه‌های مختلف در اقتصاد به وقوع بپیوندد، اما این اتفاق نیفتاد. در حال حاضر دولت آمریکا شعار حمایت‌گرایی را می‌دهد و در عمل جالب است شعارهای صریح در این مورد در کمپین‌های انتخاباتی، جای خود را به اتخاذ سیاست‌های واقعی و سختگیرانه داده و دیگر صرفاً از حمایت‌گرایی صحبت نمی‌شود. به نظر من دولت ترامپ به تدریج متوجه می‌شود که منافع

بسیاری از مردم آمریکا وابسته به اتحاد و ائتلاف‌های بین‌المللی است. آنها به شیوه‌های مختلف تاکنون گفته‌اند که اجازه بدهید نفتا را خراب کنیم اما صاحبان بخش صنعت و کشاورزی سرمایه‌گذاری‌های سنگین خود در کشورهای آمریکای شمالی را خاطر نشان کرده و تقاضای تداوم حیات نفتا را داشته‌اند. قطعاً نمی‌توان پیش‌بینی کرد که در انتها چه اتفاقی خواهد افتاد اما شدت آنچه حادث می‌شود، قطعاً کمتر از آن چیزی خواهد بود که در یک نگاه خالص حمایت‌گرایانه انتظار آن را داشته‌اید.

اثر تکنولوژی و نوآوری یا آنچه شما شیوه‌های نوین تولید می‌خوانید بر اشتغال چگونه خواهد بود؟

مهم‌ترین نکته‌ای که درخصوص کاهش بلندمدت اشتغال بخش صنعت می‌توان گفت، رشد سریع‌تر بهره‌وری در این بخش نسبت به رشد بهره‌وری در دیگر بخش‌ها است. نه همیشه و نه در همه بخش‌ها، اما به‌طور کلی این امر مشهود است. صنعت مانند کشاورزی است. ما خوردن را متوقف نمی‌کنیم اما همیشه هم کشاورز نداریم؛ چراکه کشاورزی به شدت مولد شده و دیگر نیازی به کشاورز نیست. این مسیر را در برخی حوزه‌های صنعت نیز پیش خواهیم رفت، قطعاً هنوز به مصرف برخی کالاها ادامه خواهیم داد اما قادر خواهیم بود که این کالاها را با کارگران کمتری تولید کنیم. همین امر باعث شده است تا صنایعی که از تکنولوژی پایین‌تری برخوردار بوده‌اند، امروز در لیست بالاترین پرداختی‌ها قرار بگیرند. مثلاً برخی خدمات پرستاری که نیاز به رابطه چشم در چشم و از نزدیک دارد. اگرچه برای افرادی که شغل‌های آنها با خطری مواجه نیست و در آستانه بازنشستگی هستند، راحت است که در این مورد از جنبه فلسفی قضیه نیز صحبت کنند، اما باید در ذهن داشته باشید که این یک فرآیند طبیعی است که

اگر شما در انجام کاری پیشرفت واقعی داشته‌اید، شما به کارگران کمتری باید در انجام آن نیاز داشته باشید و حداقل تا الان که همواره برای کارگران در دیگر امور نیاز وجود داشته است، اشتغال لازم ایجاد شده و نگرانی از بابت بیکاری دائمی نبوده است.

برای کارگرانی که کار خود را از دست می‌دهند چه باید کرد؟ سیاست‌های حمایت‌گرایانه مشکلات فراوانی با خود به همراه می‌آورند، ولی از طرفی دولت‌ها با مساله (بیکاری و کاهش دستمزد) چگونه باید برخورد کنند که به نگرانی افکار عمومی منجر نشود؟

اتخاذ دو دسته سیاست در اینجا ضروری است. دسته اول سیاست‌های معمول چترهای حمایتی هستند. اهمیت بسزایی دارد که از دست رفتن کار مساوی از دست رفتن سلامت، مزایای بازنشستگی، تغذیه مناسب کودکان و همه اینها نباشد. اگر به کشورهایی که نگاه مناسبی به تجارت داشته‌اند نگاه کنیم، مشاهده می‌کنیم که در این کشورها سیاست‌های حمایتی قوی شکل یافته و بنابراین اگر شما شغل خود را در نتیجه تجارت یا هر امر دیگری از دست بدهید، بحران عظیمی در رفاه پایه‌ای شما ایجاد نمی‌شود. سیاست دیگر، اطمینان از این مساله است که با انتقال نیروی کار به بخش‌های دیگر، کارهای جدید نیز کارهای خوبی باشند. مشاهده می‌کنید که در آمریکا شرایطی داریم که کار خوب را کار صنعتی با اتحادیه قوی و دستمزدهای خوب می‌دانند و کارهای بخش خدمات را کارهای ضعیف ارزیابی می‌کنند. این تفکر دیگر چندان دوام نخواهد داشت. به‌عنوان مثال به دانمارک نگاه کنید که اولاً نسبت به اقتصاد جهانی مانند آمریکا به شدت باز عمل کرده، اما دوسوم نیروی کارش تحت اتحادیه عمل می‌کنند. بنابراین در یک بزنگاه حساس، آمریکا سیاست‌هایی را اتخاذ می‌کند که منجر به تضعیف اتحادیه‌ها می‌شود، اما دانمارک سیاستی را

اتخاذ می‌کند که به کارگران اجازه ادامه اقدامات خود را می‌دهد. حداقل در اصطلاح همکاری که اخیراً با آنها در «استون سنتر» شهر دانشگاهی نیویورک همکاری می‌کنم، معتقدیم که با سیاست‌های بازتوزیعی و پیش‌توزیعی می‌توان اطمینان حاصل کرد که دستمزدها در سطح وسیعی از بخش‌های اقتصاد متناسب باشند، بنابراین شما می‌توانید از دسترسی کارگران به اولیات لازم اطمینان حاصل کنید، حتی اگر دستمزد آنها خوب نباشد. سازمان تجارت جهانی و عامل نظام تجاری به‌طور کل در این تحلیل جایی دارند؟ آیا می‌توان آنها را نیز به‌گونه‌ای وارد تحلیل این پویایی‌ها کرد؟

به نظر من اهداف مبنایی سازمان تجارت جهانی، به‌گونه‌ای نظام تدبیر در تجارت بین کشورها را ساماندهی کرده‌اند که در عمل نتیجه مضحک به نظر می‌رسد، آنها در حال حاضر به جای اینکه میان منافع ملی کشورها رقابت ایجاد کنند، به تدریج دارند گروه‌های ذی‌نفع درون هر کشور را در مقابل این رقابت محافظت می‌کنند. هر چند که نظام تدبیر تجارت بین‌الملل در مقایسه با ساختارهای مشابه در حوزه انرژی یا فرهنگ به مراتب سالم‌تر است. مساله دیگر این است که اگر کشوری در قبال اثرات سیاست‌های تجاری، سعی در حمایت از کارگران دارد و تلاش دارد تا تغییر شرایط را برای آنها آسان‌تر کند، باید قواعد بین‌المللی را برای این دسته سیاست‌ها هماهنگ‌تر کنیم و آن را در دالان تفاسیر پیچیده و زمانبر نبریم. سازمان تجارت جهانی باید کشورها را از اتخاذ بدترین سیاست‌ها محافظت کند، اما مانع اجرای بهترین سیاست‌ها نیز نشود. سیاست‌های محیط‌زیستی حتی اهمیت دوچندانی از این بابت دارند. هر چند هنوز آمادگی‌های سیاسی لازم برای این موضوع به‌وجود نیامده، اما سیاست‌های تجاری را نباید در مقابل سیاست‌های محیط‌زیستی لازم قرار داد.

خانه ملت / یوسف نژاد:

مقاومت بدنه دولت برای واگذاری مسئولیت‌ها به بخش خصوصی

عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور در مجلس تاکید می‌کند که بخش خصوصی باید اعتماد دولت را برای برعهده گرفتن مسئولیت‌ها جلب کند.

علی اصغر یوسف نژاد در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری خانه ملت، با اشاره به ضعف بخش خصوصی برای حضور در اقتصاد کشور، اظهار داشت: با وجود اینکه اصل ۴۴ قانون اساسی به حضور بخش‌های خصوصی و تعاون در فعالیت اقتصادی تاکید دارد اما بخش خصوصی نقش بسزایی در اقتصاد کشور ندارد.

عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه حضور بخش خصوصی در اقتصاد حاکی از اقتصادی پویا، رقابتی و منطقی است، گفت: باید دولت به سمتی حرکت کند که حاکمیت، نظارت و سیاست‌گذاری‌ها را بر عهده گیرد و تصدی‌گری‌ها به بخش غیر دولتی واگذار شود.

نماینده مردم ساری در مجلس دهم شورای اسلامی تاکید کرد: میزان مداخله بخش خصوصی در تصمیمات اقتصادی، کشاورزی، سیاسی و فرهنگی نشان دهنده توسعه یافتگی کشور است، با وجود اینکه از ۵۰ سال گذشته تلاش شده تا فعالیت‌های اقتصادی به بخش غیر دولتی واگذار شود اما همچنان شاهد مقاومت برخی مسئولان دولتی در واگذاری مسئولیت‌ها هستیم. وی با اشاره به نقش مجلس برای تقویت حضور بخش خصوصی در فعالیت‌های اقتصادی، بیان داشت: قوه مقننه با قانونگذاری باید زمینه را برای حضور بخش غیر دولتی در تصمیم‌گیری‌ها، تصدی‌گری‌ها و اجرا

فراهم کند، بنابراین نباید نقش مجلس را نادیده گرفت چرا که با قوانین کلان و مادر می‌تواند تاثیر بسزایی در این امر داشته باشد.

این نماینده مجلس در ادامه به وظایف دولت در زمینه تقویت بخش خصوصی اشاره کرد و گفت: دولت با آموزش بدنه خود می‌تواند با برنامه ریزی به سمت و سویی حرکت کند که کارهای حاکمیتی را در اختیار بگیرد و تصدی‌گری‌ها را بر عهده بخش خصوصی قرار دهد. یوسف نژاد در ادامه گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری خانه ملت، با بیان اینکه بدنه دولت برای واگذاری مسئولیت‌ها به بخش خصوصی مقاومت دارد، اظهار داشت: در این بین بخش خصوصی نیز باید خود را به اثبات برساند تا اعتماد دستگاه‌های اجرایی و مجلس جلب شود چرا که تصدی‌گری مسئولیت‌سنجینی است و باید توانمندی لازم در بخش خصوصی وجود داشته باشد.

وی توصیه کرد: بخش‌های خصوصی با تشکیل انجمن‌های تخصصی و گروه‌های کاشناسی می‌تواند آمادگی لازم برای پذیرش مسئولیت خود را پیدا کنند، در عین حال در برنامه پنجم و ششم توسعه کل کشور نیز راه کارهای مناسبی برای بخش خصوصی دیده شده است که باید این مسائل مورد توجه قرار گیرد.

این نماینده مجلس شورای اسلامی بیان داشت: حضور بخش خصوصی به اقتصاد، رقابت را سالم و شفاف می‌کند و انضباط مالی و اداری مناسبی به وجود می‌آورد، از سوی دیگر دولت در بسیاری از تکالیف خود در بخش تصدی‌گری عملکرد موفقی ندارد و باید بخش خصوصی به یاری دولت برود.

موفقیت در پیاده‌سازی سیاست مرخصی نامحدود

دنیای اقتصاد / مترجم: مریم رضایی
منبع: HBR

وقتی بلافاصله پس از اتمام دانشگاه در سال ۱۹۷۹ به شرکت نرم‌افزاری کرونوس (Kronos) به‌عنوان یکی از اولین کارکنان این شرکت پیوستم، به هر کارمند دو هفته مرخصی با حقوق داده می‌شد. هر سالی که در این شرکت می‌ماندیم، تا یک سقف مشخص تعداد روزهای بیشتری برای مرخصی جمع می‌کردیم. این روشی است که بیشتر شرکت‌ها آن را اجرا می‌کنند. در سال ۱۹۸۴ من ارتقا یافتم و مدیر فروش شدم و چهار سال بعد به سمت معاونت فروش و خدمات جهانی رسیدم. کرونوس که خدمات و نرم‌افزارهای مدیریت محیط کار را تولید می‌کند، از همان ابتدا سیاستی داشت مبنی بر اینکه مدیران ارشد نیازی به ثبت مرخصی‌های خود نداشتند و می‌توانستند هر زمان که لازم می‌دیدند از مرخصی استفاده کنند.

این کار منطقی بود. حتی در آن زمان، افرادی که پست‌های مدیریتی ارشد داشتند، باید شبانه‌روز کار می‌کردند. وقتی مجبور باشید همواره و حتی شب‌ها و آخر هفته‌ها و هنگام مسافرت‌های خانوادگی کار کنید، ثبت ساعات رفت و آمد یا روزهای مرخصی استحقاقی بی‌معنی خواهد بود. من در آن سال‌ها در پست‌های مدیریتی کار می‌کردم و ۱۲ سال گذشته هم مدیرعامل کرونوس بوده‌ام. بنابراین تقریباً ۳۰ سال است که هیچ‌گونه فرم مرخصی پر نکرده‌ام. اما چیزی که از زمان پیوستن من به کرونوس تغییر کرده، این است که افراد در همه سطوح هر زمان که بخواهند به مرخصی می‌روند و البته ممکن است بعد از ساعات کاری هم کار کنند. در دوره کنونی، اجرای سیاست‌های رسمی که دقیقاً مشخص می‌کند افراد چه ساعتی کار کنند و چه ساعتی در مرخصی باشند، از نظر من منسوخ و حتی احمقانه است.

موانع استخدام

این حساسیت، موضوع مهمی بود که باعث شد مدیر منابع انسانی در اواخر سال ۲۰۱۴ با من جلسه‌ای بگذارد. ماه‌ها بود که با چالش‌هایی برای جذب نیرو مواجه بودیم. کرونوس ۵ هزار کارمند در سراسر دنیا دارد که تقریباً ۱۵۰۰ نفر از آنها در دفاتر مرکزی در ماساچوست هستند؛ جایی که بازار کار برای متخصصان تحصیلکرده چندان خوب نیست. در آن زمان، بیش از ۳۰۰ پست خالی داشتیم که برای پر کردن آنها به مشکل برخوردیم. اگر این روند ادامه می‌یافت بر برنامه‌های رشد ما اثر می‌گذاشت. در جلسه، در مورد موانع خاصی که برای استخدام وجود داشت صحبت کردیم. یکی از این موانع سیاست‌های مرخصی بود. آن زمان به کارمندان جدید سه هفته مرخصی با حقوق می‌دادیم که این میزان تقریباً با شرکت‌های محلی رقیب ما برابر بود. اما وقتی مدیران استخدام سعی می‌کردند کارکنانی جافتاده را که سمت‌های مهمی در شرکت‌های دیگر داشتند

جذب کنند، متوجه می‌شدند میزان مرخصی‌های آنها چهار یا پنج هفته است. این موضوع بسیار مهم است و استخدام افراد با تعداد مرخصی‌های کمتر یک چالش واقعی برای ما شده بود. از واحد منابع انسانی خواستم استراتژی‌هایی تدوین کند که در روند استخدام شرایط رقابتی‌تری برای ما ایجاد شود. این واحد لیستی از گزینه‌های مختلف ایجاد کرد. یکی از آنها سیاست مرخصی «باز» بود که شرکت نتفلیکس قبلاً اجرا کرده بود. در سیستم باز هیچ محدودیتی برای تعداد مرخصی‌های درخواستی افراد وجود ندارد و افراد صرفاً کارشان را تحت نظارت و مشاوره سرپرستان خود انجام می‌دهند.

تصمیم گرفتیم این سیستم را از ابتدای سال ۲۰۱۶ اجرایی کنیم. با اینکه بیشتر کارکنان از این تغییر راضی بودند، اما گروه اقلیتی هم اظهار نارضایتی کردند. اگر بخواهم صادق باشم، باید بگویم برای دریافت بازخوردهای این تغییر آمادگی نداشتیم. اما از همان زمان چالش‌ها را بررسی کردیم و به داده‌هایی

دست یافتیم که نشان می‌داد این سیاست برای کرونوس خوب بوده است. مرخصی نامحدود برای همه شرکت‌ها کارساز نیست، اما کارفرماهایی که به آن فکر می‌کنند، می‌توانند از تجربه ما درس بگیرند. باید تاکید کنم تا زمانی که به افرادی که برایتان کار می‌کنند اعتماد عمیق نداشته باشید، نمی‌توانید حتی به ایجاد چنین تغییری فکر کنید. من همیشه چنین اعتمادی را داشته‌ام، چون هر زمان آن را امتحان کردم، کارکنان نشان دادند قضاوتم درست بوده است. بیش از ۲۵ سال پیش، چند نیروی فوق‌العاده در تیمم داشتم که مجبور بودند به مرخصی زایمان بروند.

وقتی دوره مرخصی آنها تمام شد، به خاطر نگرانی‌ای که بابت تعادل بین زندگی کاری و وظایف مادری‌شان داشتند، نسبت به بازگشت به کار تردید پیدا کرده بودند. من نمی‌خواستم آنها را از دست بدهم. به خاطر همین، از آنها پرسیدم «چه کاری می‌توانیم انجام بدیم تا این شرایط را به خوبی مدیریت کنیم؟» یکی از آنها گفت با سه روز کار در هفته مشکل حل می‌شود. قبول کردم. چند نفر از آنها درخواست داشتند در مواقع ضروری از خانه کار کنند. مشکلی نبود. این انعطاف هنوز هم وجود دارد و تازه بهتر هم شده، چون در آن زمان ایمیل هنوز رایج نشده بود و شرکت‌ها همچنان از دستگاه‌های فکس استفاده می‌کردند. من به این کارکنانم اعتماد کردم و آنها هم کارشان را بدون نقص انجام دادند. تجربیات اینچنینی باعث شد اعتماد به کارکنان هر روز بیشتر شود.

خانواده در اولویت

به عنوان یک مدیرعامل، معروف به این هستم که همیشه باید خانواده را نسبت به کار در اولویت قرار داد. آنقدر در این باره صحبت می‌کنم که نگرانم کارکنانم از شنیدن آن خسته شوند، اما این موضوع واقعا برای من مهم است. همیشه به آنها می‌گویم اگر کارشان مهم‌ترین موضوع زندگی‌شان است، اشتباه بسیار بزرگی را مرتکب می‌شوند. خودم سعی می‌کنم به شیوه‌ای رفتار کنم که در این زمینه الگو باشم. وقتی فرزندانم در مدرسه مسابقه ورزشی داشتند، در همه مسابقات آنها شرکت می‌کردم، حتی اگر لازم

بود ساعت ۲ بعدازظهر یک روز وسط هفته مرخصی بگیرم. همیشه هم راستش را به بقیه می‌گفتم و آنها را تشویق می‌کردم همین کار را کنند. به این گفته جیم کولینز اعتقاد راسخ دارم که «اگر افراد درستی را به کار بگیرید، افرادی که استعداد و اخلاق کاری لازم را دارند، نیازی نیست دائم بر کار آنها نظارت داشته باشید. آنها در هر صورت کارشان را انجام می‌دهند؛ صرف‌نظر از اینکه چند ساعت کار می‌کنند.»

بعد از اینکه تیم منابع انسانی ما سیاست مرخصی نامحدود را پیشنهاد کرد، تحقیقاتی را شروع کردم. ابتدا از اینترنت شروع کردم و در مورد تجربیات

شرکت‌های دیگر مطالعه کردم. خیلی سریع به مواردی برخوردیم که این سیاست در آنها جواب نداده بود یا شرکت‌هایی بودند که آن را امتحان کرده بودند و بعد از مدتی دوباره به رویکرد سنتی بازگشته بودند. اما خواندن این تجربه‌ها چندان نگرانم نکرد. صرفا به این خاطر که این سیاست در شرکت‌های دیگر جواب نداده بود، به این معنا نبود که در کرونوس نمی‌توانیم آن را اجرا کنیم. در انجام تحقیقاتم به نظرات کارمندانی هم برخوردیم که به سیاست مرخصی باز شرکت‌هایشان اعتراض داشتند. بیشتر آنها به این معترض بودند که اتخاذ چنین سیاستی ناشی از حسن نیت شرکت‌ها نبوده، بلکه در راستای صرفه‌جویی در هزینه‌های پرداخت پول مرخصی‌های استفاده نشده افراد بوده است. در شرکت‌های بزرگ، این هزینه بسیار هنگفتی است. اما در سیاست مرخصی باز، دیگر پولی به تعداد روزهای مرخصی استفاده نشده تعلق نمی‌گیرد. ما از همان ابتدا تصمیم گرفتیم به سود مالی فکر نکنیم و به همین خاطر علاوه بر اجرای مرخصی باز، میزان مرخصی زایمان برای مادران و پدران را افزایش دادیم، برنامه کمک به نگهداری از کودکان را ایجاد کردیم و برای دانش‌آموزان آنها وام تحصیلی در نظر گرفتیم. هزینه این برنامه‌ها در نهایت بیشتر از سودی بود که به خاطر سیاست مرخصی باز عایدمان می‌شد، اما معتقدم ارزشش را داشت.

شکایت اقلیت‌ها

وقتی تحقیقاتم را در مورد سیاست مرخصی

جدید شروع کردم، مدیران منابع انسانی تحقیقات سیستماتیک‌تری را در دستور کار قرار دادند. آنها مشاوره را استخدام کردند که به شرکت‌های دیگر در اجرای این تغییر کمک کرده بود. او در مورد مزایا و معایب این سیستم سخنرانی کرد و گفت در بیشتر شرکت‌ها، ۹۵ درصد کارکنان ترجیح می‌دهند مرخصی نامحدود داشته باشند، اما ۵ درصد هم به دلایلی با این روش مخالفند. این مشاور همچنین اعلام کرد بزرگ‌ترین مشکل این تغییر این است که برخی کارکنان ناگزیر کمتر وقت روی کارشان می‌گذارند. ما باید مطمئن می‌شدیم چنین چیزی در کرونوس رخ نمی‌دهد چون در این صورت در هدفمان شکست می‌خوردیم. به همین خاطر همان ابتدا یک تصمیم مهم گرفتیم؛ با اینکه دیگر محدودیت رسمی برای مرخصی‌های افراد نداشتیم، اما همچنان زمان رفت‌وآمد کارکنان را کنترل می‌کردیم، چون می‌خواستیم امکان تحلیل کارایی سیاست جدید را داشته باشیم و مطمئن شویم مدیران عادلانه آن را اجرا می‌کنند.

که فکر می‌کردند نبود یک سیاست رسمی برای کنترل مرخصی‌ها کار آنها را سخت‌تر می‌کند. آنها نگران بودند که کارکنان دائم مرخصی بیشتری طلب کنند یا سرپرستان بخش‌ها انرژی زیادی برای تنظیم درخواست‌های مختلف به صورت موردی صرف کنند. ابهام سیستم جدید برای آنها ناخوشایند بود. گروه ناراضی دوم افرادی بودند که با مرخصی‌های استفاده نشده خود مثل یک حساب بانکی رفتار می‌کردند که می‌خواستند هنگام ترک شرکت پس‌اندازی برای آنها باشد. سومین گروه معترض کارکنانی بودند که فکر می‌کردند این سیاست ناعادلانه است، چون همه کارکنان - چه تازه‌کارها و چه قدیمی‌ها - از آن بهره‌مند می‌شوند، در حالی که قبلاً فقط کارکنان سابقه‌دار می‌توانستند از مرخصی‌های جمع‌شده خود به‌صورت نامحدود استفاده کنند. یکی از آنها می‌گفت: «من ۱۵ سال است اینجا کار می‌کنم تا بتوانم هر چقدر بخواهم مرخصی بروم. این عادلانه نیست که یک نفر که تازه استخدام شده به اندازه من حق مرخصی رفتن داشته باشد.»

برای برطرف کردن نگرانی مدیران، آموزش فردی به آنها ارائه دادیم و آنها را مطمئن کردیم که هر وقت مشکلی بروز کرد، تیم منابع انسانی در کنارشان است. همچنین تاکید کردیم که هدف ما از این سیاست این است که افراد بیشتر به مرخصی بروند، بنابراین مدیران نباید سختگیری خاصی در برابر درخواست‌های آنها داشته باشند. به اعتراض گروه‌های دیگر هم با برگزاری جلسات گفت‌وگوی غیررسمی رسیدگی کردیم. مثلاً با کسی که در آستانه بازنشستگی بود و روی پول مرخصی‌های خود

حساب کرده بود، احساس همدردی کردم، اما به او توضیح دادم مرخصی برای این است که از آن برای کارهای مختلف شخصی استفاده کند، نه اینکه آن را یک امتیاز مالی هنگام بازنشستگی بدانند. به کسانی که نسبت به ناعادلانه بودن سیستم اعتراض داشتند، توضیح دادم قرار نیست چیزی از آنها گرفته شود. وقتی سیاست جدید را در نهایت شروع کردیم، سنجش آن را هم در دستور کار قرار دادیم. میزان مرخصی‌ها کمی بالا رفته بود و ثبت شدن آن به ایجاد شفافیت بیشتر منجر شد. اگر یکی از مدیران متوجه می‌شد کارمندی در سه ماه نخست سال به مرخصی نرفته، علت آن را جویا می‌شد. در موارد معدودی هم که مدیران درخواست مرخصی فردی را قبول نمی‌کردند، واحد منابع انسانی دخالت می‌کرد. این موارد مربوط به بخش‌هایی بود که به‌طور مستقیم با مشتری سروکار داشتند و غیبت همزمان چند نفر می‌توانست در خدمات‌دهی به مشتری و در نهایت وجهه شرکت، اختلال ایجاد کند. به هر حال، برای ما بسیار مهم بود که کارمندان بخش‌های مختلف احساس کنند در این موضوع رفتار مشابهی با آنها صورت می‌گیرد. به تدریج داستان‌های انگیزه‌بخشی از بهره‌مندی کارکنان از این انعطاف‌پذیری به گوش‌مان رسید. یکی از کارمندان توانسته بود در یک مسابقه موتورسواری شرکت کند، یکی توانسته بود به خانواده‌اش در هندوستان سر بزند. ایمیل‌های تشکر که باعث شده بود استرس کارکنان کمتر شود به سوی من سرازیر شد. حتی افرادی که در ابتدا شکایت داشتند، حالا به طرفداران این طرح تبدیل شده بودند.

بهترین سال

کارکنان کرونوس در سال ۲۰۱۶ به‌طور میانگین ۲/۶ روز بیشتر از سال ۲۰۱۵ به مرخصی رفتند. در برخی واحدها این عدد کمی بیشتر بود. با این حال، از نظر وضعیت مالی، سال ۲۰۱۶ یکی از بهترین سال‌هایی بود که داشتیم. من چنین چیزی را اتفاقی نمی‌دانم. کارکنان شاد و متعهد می‌توانند شرکت را سودآورتر کنند و سیاست مرخصی باز ما این شادی و تعهد را برای آنها می‌آورد. می‌توانیم چنین چیزی را با داده‌های عددی هم ثابت کنیم. بررسی‌های ما نشان داد یک‌سال بعد از راه‌اندازی طرح سیاست مرخصی باز، سطح تعهد کارکنان از ۸۴ درصد به ۸۷ درصد افزایش یافته است (این در حالی است که در بسیاری از شرکت‌های IT دنیا، میانگین تعهد کارکنان ۶۰ درصد است). همچنین میزان استعفای داوطلبانه کارکنان از ۶/۴ درصد به ۵/۶ درصد کاهش یافته که رقم قابل توجهی است. در حال حاضر، از هر ۲۰ شرکت در آمریکا، کمتر از یک شرکت سیاست مرخصی نامحدود را برای همه کارکنان اجرا می‌کند. دلیل این موضوع آن است که همه سازمان‌ها ترکیب مناسبی از کارکنان متعهد به کار با عملکرد عالی ندارند بنابراین اعتماد لازم برای اجرای چنین سیستمی ایجاد نمی‌شود. من خیلی خوش‌شانس بوده‌ام که مدیریت شرکتی را بر عهده دارم که چنین اعتمادی در آن وجود دارد. همچنین خیلی از شرکت‌ها به مساله تعادل بین کار و زندگی اهمیت چندانی نمی‌دهند.

معماری سنگی روستای پالنگان

مخاطبان محترم بولتن الکترونیک سندیکای صنعت برق ایران (رسانا) خواهشمند است نظرات، پیشنهادات و نقدهای خود را از طریق ایمیل ahmadi@ieis.ir و یا شماره تلفن های ۰۶-۶۶۵۷۰۹۳۰ به ما اطلاع دهید. با تشکر و سپاس از همراهی شما

نازنین احمدی
مسئول بولتن روزانه سندیکا

FARS Bakhtiar Samadi